

FOLKETINGET

Parlamentariske forundersøgelser

Præsentation til Udvalget for Forretningsordenen om en mulig ny
model for undersøgelser i Folketingets regi

Principper for den foreslåede model

- Forankring i UFO
- Flexibilitet med hensyn til opdrag (kommissorium)
- Flexibilitet med hensyn til, hvem der kan gennemføre undersøgelsen
- Retlig ramme fastsat ved lov
- Kendte elementer fra ordningen for undersøgelseskommissioner

Den foreslåede model i hovedtræk – Ramme for modellen

- En lovbestemt ramme: Tilføjelse til lov om undersøgelseskommissioner.
- Brug af kendte elementer fra lov om undersøgelseskommissioner.
- Vidnepligt og pligt til at udlevere materiale kræver lovhjemmel.

Den foreslåede model i hovedtræk – Undersøgelse af hvad?

- Samme emnekreds som undersøgelseskommissioner ("nærmere bestemte forhold af almen vigtig betydning").
- Men formålet skal være at belyse ministeransvar eller afklare, om man bør nedsætte en undersøgelseskommission.
- Sager, der er for store til samråd, men (som udgangspunkt) for små til en undersøgelseskommission.

Den foreslåede model i hovedtræk – Hvem beslutter?

- En parlamentarisk forundersøgelse kan iværksættes efter beslutning af:
 - Et flertal i Folketinget (ved folketingsbeslutning)
 - UFO (ved flertalsbeslutning i udvalget)
 - Stort mindretal i Folketinget (ved anmodning til formanden) – f.eks. 80 medlemmer

Den foreslåede model i hovedtræk – Hvem undersøger?

- Hovedprincip: Tæt forankring i UFO og fleksibilitet i modellen.
- UFO beslutter altid, *hvem* der skal undersøge – uanset hvordan det er besluttet, *hvad* der skal undersøges.
- Det kan være:
 - UFO selv
 - UFO's faste underudvalg
 - Et andet folketingsudvalg (med dettes samtykke)
 - En eller flere eksterne undersøgere (f.eks. advokater eller universitetsfolk)

Den foreslåede model i hovedtræk – Opdraget (kommissoriet)

- UFO fastsætter altid opdraget.
- Vedkommende minister/ministre gives adgang til at kommentere et udkast.
- Eksterne undersøgere må ikke sættes til at vurdere retligt ansvar for ministre.
- Folketingsudvalg må ikke sættes til at vurdere retligt ansvar for embedsmænd.

Den foreslåede model i hovedtræk – Tilrettelæggelse og gennemførelse

- Undersøgeren (person eller udvalg) tilrettelægger selv undersøgelsen inden for opdraget.
- UFO kan – både på forhånd og ad hoc – bede om orientering undervejs i undersøgelsen og kan også justere opdraget undervejs.
- Undersøgeren kan antage ekstern bistand og sagkundskab – f.eks. lægevidenskabelig ekspertise el.lign.
- Undersøgeren kan også antage en udspørger (formentlig i praksis en advokat).

Den foreslåede model i hovedtræk – Vidner og materiale

- Følger den gældende ordning for undersøgelseskommissioner uden dommere, dvs.:
 - Pligt til at udlevere materiale til undersøgelsen – kan evt. gennemføres med Københavns Byrets hjælp.
 - Vidner kan opfordres til at afgive forklaring frivilligt – men ellers afhøres i Københavns Byret.
 - Undtagelser fra vidne- og editionspligt som i de gældende regler for undersøgelseskommissioner.

Den foreslåede model i hovedtræk – Resultat og opfølgning

- Undersøgelsen afsluttes med en beretning til UFO.
- UFO kan bede om en supplerende mundtlig redegørelse og kan bede om genoptagelse af undersøgelsen inden for en frist.
- UFO eller andre udvalg kan drage politiske konklusioner på baggrund af selve undersøgelsen eller indstille, at der nedsættes en undersøgelseskommission.
- Beretningen kan – afhængig af opdraget – indeholde udkast til kommissorium for en undersøgelseskommission.

Videre proces

- Beror naturligvis på politiske ønsker.
- Lovsekretariatet vil kunne udarbejde lovforslag om ordningen – formentlig i form af en ændring af lov om undersøgelseskommissioner.
- Der kan evt. også blive tale om tilpasning af forretningsordenen – fordelingen af regler mellem lov og forretningsorden vil skulle vurderes nærmere.

FOLKETINGET

Mere information

www.ft.dk

Torben Jensen

Folketingssekretær og vicedirektør

Tlf. 3337 3107

E-mail: Torben.Jensen@ft.dk